

מקץ (439)

ויחלום שנית". אנו רגילים לפרש שהכוונה היא שכך קרה במציאות, שפרעה הקיץ מחלומו הראשון, וחלם את חלומו השני. אך למעשה, הפירוש הוא שהכול חלק מחלומו, כלומר, פרעה חלם שהוא מקיץ ואז שוב חולם שנית, והנה שבע שכולים וכו', ובא יוסף לפתור לפרעה גם פרט זה של היקיצה, היקיצה מסמלת שעליך להתעורר ולהתעשת ולהעמיד איש על ארץ מצרים וכו'. ולכן הוסיף יוסף " וַעֲתָה יָרָא פְּרָעָה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם " מלים אלה הן כאמור חלק מהפתרון, פתרון פרט ה"יקיצה" שבחלום.

וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל יוֹסֵף אֲנִי פְּרָעָה וּבְלַעְדֶּיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ וְאֶת רִגְלוֹ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם (מא.מד)

איך אפשר להבין הנהגה פלאית כזו, לא רק שפרעה ממנה אותו בבת אחת לתפקיד הרם ביותר, משנה למלך מצרים, כאשר מלבד חכמתו אין לו שום כלים מעשיים לנהל את כל מצרים, עוד אומר לו באופן ברור, שלא תהיה פעולה במצרים שלא תהיה על דעתו? במדרש בפסוק זה איתא (ב"ר צ.ג.): יוסף משלו נתנו לו. פיו שלא נשק בעבירה, ועל פיך ישק כל עמי. גופו שלא נגע בעבירה, וילבש אותו בגדי שש, צואר שלא הרכין לעבירה, וישם רביד הזהב על צוארו. ידיו שלא משמשו בעבירה, ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתן ליוסף, רגליו שלא פסעו בעבירה, ייתון וירכבון על קרונין, וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו, מחשבה שלא חשבה בעבירה תבא ותקרא חכמה, ויקראו לפניך אברך אב בחכמה ורך בשנים עכ"ל. חז"ל מראים לנו איך קיבל את שכרו בצורה מדויקת ביותר, מדה כנגד מדה. שכל אבר ואבר שעמד בנסיון, קיבל שכר פעולתו בשלמות. יתכן שגם קבלת מלכות בצורה כזאת גם היא בכלל מדה כנגד מדה, שהיות ויוסף הגיע למדרגה נשגבה, שלא הזיז יד או רגל בלי שנמלך בלבו אם פעולה זו ראויה או לא, זכה לדרגה כזו של מלכות שפרעה אומר לו: " וּבְלַעְדֶּיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ וְאֶת רִגְלוֹ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם ". מדה כנגד מדה.

ספר "לחתך עליון"

וַיֹּאֲרָא יוֹסֵף אֶת אָחִיו וַיִּפְּרוּ וַיִּתְּנָפוּ אֲלֵיהֶם וַיִּדְבְּרוּ אִתָּם קְשׁוֹת, וַיִּכְר יוֹסֵף אֶת אָחִיו וְהֵם לֹא הִפְרָהוּ (מב.ז.ח.) בעל ה"שואל ומשיב" ב"דברי שאול" מבאר: יש שני אופנים שבהם יכול האדם להכיר את זולתו: במראה פניו ובקול דיבורו. לפיכך התיירו חז"ל (גיטין כג.) לסומא להינשא, כיון שיכול להכיר את אשתו בטביעות עינא דקלא, בשמיעת הקול. בתחילה מספרת התורה "וַיֹּאֲרָא יוֹסֵף אֶת אָחִיו וַיִּפְּרוּ" במראה פניהם, אך הם לא הכירוהו "וַיִּתְּנָפוּ אֲלֵיהֶם", היה להם כנכרי, בגלל בגדי

וַיִּרְצֶהוּ מִן הַבּוֹר (מא.יד)

מדוע "מריצים" את יוסף, ומה בא הכתוב להדגיש בכך? הספורנו על הפסוק כותב: ויריצוהו מן הבור כדרך כל תשועת ה', שנעשית כמו רגע, כאמרו (ישעיה נז, א) "כי קרובה ישועתי לבא" וכך היה ענין מצרים, כאמרו (שמות יב, לט) "כי גורשו ממצרים", כאמרם ז"ל, שלא הספיק בצקן של אבותינו להחמיץ וכו'. וכן אמר לעשות לעתיד, כאמרו (מלאכי ג, א) "ופתאום יבא אל היכלו האדון וכו'". כלומר, מהרגע שנקבע משמים שאדם מסוים ייחלץ מצרתו, דרך הדבר לקרות במהירות רבה, ומבלי להתמהמה. וכך גם מסביר המהר"ל את מה שנאמר במגילת אסתר (ה, ה), "ויאמר המלך מהרו את המן", מדוע מדגישים הפסוקים את כל המהירות הזו? כדי לומר, שהכל נעשה במהירות הגדולה, מפני כי הוא מן השם יתברך, ואינו תחת המשך הזמן.

וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת פְּרָעָה לֵאמֹר בְּלַעְדִּי אֱלוֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרָעָה (מא.טז)

נדמה לעצמנו, שתיים עשרה שנה יושב יוסף בתוך בור בית הסוהר, ובבת אחת הוא נקרא להגיע אל המלך. הדעת נותנת כי יעשה הכל כדי למצוא חן בעיניו, למען יוציאנו לחפשי. ופרעה הרי היה עובד אלילים, היה יוסף יכול לנסות להראות, ולו רק כלפי חוץ, כי דעותיו נוטות להשקפת עולמו הכפרנית של פרעה או לפחות להחניף לו. והנה מגיע יוסף מן הבור, ופותח במלים, " בְּלַעְדִּי אֱלוֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרָעָה ", הרי הזכרת שם ה' עלולה היתה לגרום לפרעה להרחיקו מיד, כיצד זה לא חשש להפגין בצורה כה בולטת את אמונתו בה? מבאר רבי יעקב ניימן זצ"ל, בספרו "דרכי מוסר", שיוסף ידע שלא יתכן שאדם שהולך בדרך האמת יחסר לו דבר, ולהיפך, רק תועלת תצמח לו מזה! על האדם לזכור שהאלוקים מקיים אותו בכל צעד ושעל ומנווט לבדו את דרכו, וכל הצלחה או כישלון יש לה

ברשותו, שאינו מתגאה, " הוא יְהִיָּה לִי עֶבֶד", פירוש, הוא זוכה להיות עבד להבורא יתברך. **ספר "עלים לתרופה"**

הלכה: אסור להשתמש לאורה

אסור להשתמש לאור נר החיוב של החנוכה, וכן אסור להשתמש בנרות של ההידור שמוסיפים בכל לילה. אבל נר השמש של נרות החנוכה, הוא נר של חול גמור, ואין בו קדושה כלל, ורשאים להשתמש בו לכל דבר הרשות. אין איסור להשתמש לאור נר חנוכה, אלא בתשמיש שנהנה ממנו, אבל מותר ללכת לאורם כדי שלא יכשל, אם כבה החשמל בבית, ואיננו מחוייב לעצום עיניו. **ספר "ילקוט יוסף"**

פתגם חסידי

פתגם: אמונה היא מנוחה.

חקירה: פת שעברה צורתה:

אינה לחם, או שאכילתה אינה כדרך אכילה (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"ב ד"ה פת שעברה צורתו) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: איזהו גיבור הכובש את יצורו

סיפר הרה"ק רבי מאיר מפרמישן זצ"ל: מעשה בשיכור שהחליט נמרצת שלא ישתכר עוד, לא פעם אחזה בו תאוותו לטיפה המרה אבל התגבר, ולא שתה. פעם, גבר עליו יצרו וכבר פסע לכוון בית היין, אולם בדרך התחשב: האם שוב יתן בכוס עינו ויתגלגל בשכרותו? מיד התגבר על תאוותו וחזר לביתו. כשחזר התמלא האיש גאווה: הריהו גיבור של ממש וברוב שמחתו החליט: אכן, ראוי גיבור כמוני שיכובד במשקה חריף. מיד רץ לבית המרזח, ועירה אל קרבו כוס אחר כוס. סיים רבי מאיר דבריו: על כך אמרו חז"ל: איזהו גיבור הכובש את יצרו. הגיבור האמיתי הוא מי שכובש את יצרו כליל, אך המכניע אותו לרגע, אין הוא גיבור כלל. **ספר "שעם התורה"**

שבת שלום, חנוכה שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הרסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליינתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

המלכות וכתר המלכות שעליו. בהם נשתנו פניו. אך עדיין חשש יוסף פן יכירוהו אחיו בשמיעת קולו לכן **"וַיִּדְבֹּר אִתָּם קְשׁוֹת"**, הוא החל לדבר אתם ולשאל מאין באו, וכאשר ראה כי הם משיבים על דבריו, מבלי להכיר את קולו, אומרת התורה: **"וַיִּכְר יוֹסֵף אֶת אֶתְמוֹ"** גם בשמיעת קולם, אך **"וְהֵם לֹא הִכְּירוּ"** אפילו את קולו לא הכירו. **רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"**

וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיקָם וְהָיָה אִישׁ צֹרֹר כְּסָפוֹ בְּשָׁקוֹ (מב, לה)

מי מחשיב את עצמו לבעל דרגה שכל מעשיו לשם שמים? מי שצמוד היטב אל החומריות. כל זמן שאדם אינו משתחרר מן החומריות, נדמה לו שכל מעשיו נעשים לשם שמים. אם ירחיק עצמו מהחומריות, יופתע להיווכח שכל מעשיו עד כה נעשו מתוך נגיעות, בעבור ממון וכדומה. דבר זה אומר ה"תולדות אדם", נרמז כאן בפסוק: **"וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיקָם"**, "שק" רומז לגוף, כאשר מריקים אותו, פושטים את התאוות החומריות, מגלים כי **"וְהָיָה אִישׁ צֹרֹר כְּסָפוֹ בְּשָׁקוֹ"**, רואים שכל הכיסופים היו לכסף, כל המעשים נעשו מתוך נגיעות של טובת עצמו **ספר ומתוך האור**

וַיֹּאמֶר גַּם עֲתָה כְּדַבְּרִיכֶם כֵּן הוּא (מד, י)

גם עתה כדברכם, אף זו מן הדין אמת כדברכם כן הוא שכולכם חייבים בדבר, עשרה שנמצאת גניבה ביד אחד מהן כולן נתפשים, אבל אני אעשה לכם לפני משורת הדין (רש"י). הדי לנו דברי יוסף לקבוע הדין כדברי השבטים, כי גנב אחד מתוך חבורת עשרה מן הדי